

ISO-toiminta 2011

Tavoitteet ja
eteneminen

Itä-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus

Innostava Itä-Suomi

Itä-Suomessa toimii neljän maakunnan yhteinen sosiaalialan kehittämisen verkosto-organisaatio, Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO.

Sosiaalialan osaamiskeskuksen kehittämistyö ulottuu Kainuuseen, Pohjois-Karjalaan, Pohjois-Savoon ja Etelä-Savoon – osittain jo laajemmallekin. Ainutlaatuisia ISO-kumppanuuksia ja kestävän kehityksen asiakkuutta arvostetaan yhteistyössä korkealle. Tule mukaan rakentamaan itäsuomalaista menestystarinaa!

Osaamisen, osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tarvitaan yhteisen työn linjaamista sekä sosiaalialan tiedon, taidon ja kehittämistahdon välittämistä.

Huhtikuun eduskuntavaalien jälkeen uusi hallitusohjelma näyttää suuntaa maan lähivuosien kehitykselle. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö on samaan aikaan merkittävästi uudistumassa. Uusi julkista tietohallintoa ohjaava laki haastaa muiden muassa alueen kunnat ja sosiaalihuollon kokonaisarkkitehtuurityöhön.

Valmisteltavana oleva kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämissuunnitelma tulee osaltaan tukemaan alueellista kehittämistoimintaa. Kestävän kehityksen valinnoissa katsotaan riittävän pitkälle tulevaisuuteen - unohtamatta sitä, että tästäkin päivästä on alueen arjessa selviydyttävä.

Jokaisen panos on tärkeä: pienestä **ISO**ksi kumppania tarvitaan.

Kiitos, kun olet mukana!

ISO-työ 2011

ISON verkostoissa teemme työtä sosiaalialan osaamisen sekä itäsuomalaisten ihmisten osallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Avainsanoja ovat sosiaalialan vaikuttava asiantuntijuus, tutkimuksellinen kehittämistoiminta, kestävä talous sekä osaava ja innostava henkilöstö. Ajankohtaisia kehittämisteemoja ovat sosiaalialan johtamisen kehittäminen tietojohdantien suuntaan, nuoriso- ja aikuissosiaalityö sekä ikäosaaminen. Olemme mukana useissa asiantuntijatyöryhmissä ja hankkeiden ohjauksissa.

Olemme kokoamassa sosiaalialan johtamisen kehittämisverkostoja alueilla ja valtakunnallisesti. ISON maakuntajaostojen toimintakausi on päättymässä ja huhtikuussa virittelemme ajatuksia Johda kehitystä – kehitä johtamista – seminaarissa Kuopiossa. Johtamisen teema huipentuu marraskuussa Mikkelin ISO-päivillä, jotka ovat samalla hyvä tilaisuus juhlia osaamiskeskustuksen kymmenettä toimintavuotta.

Uusi terveydenhuoltolaki astuu voimaan toukokuussa. Perusterveydenhuollon yksiköiden tulee sairaanhoitopiirien alueilla toimia moniammatillisessa yhteistyössä niin osaamiskeskusten kuin muidenkin tahojen kanssa. Luomme yhteyksiä valtakunnallisen terveystieteiden lääkärijohdon verkoston Itä-Suomen edustajiin. Kutsumme maakuntien terveydenhuollon toimijoita perusterveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidosta yhteisiin neuvotteluihin.

Osallistumme kansallisten ohjelmien toteutukseen, kuten Kaste-ohjelman toimintakauden päättämiseen ja uuden kauden rakentamiseen. Itä- ja Keski-Suomessa toiveita ensi kaudelle on paljon. Teemme parhaamme, jotta koulutus- ja tutkimustahojen rooli kehittämissä vahvistuisi. Esimerkkejä ovat opetussosiaalikeskusyhteistyö (Itä-Suomen yliopisto, Socom Oy, ISO), sosiaalityön koulutuksen työelämälähtöisyyden kehittämishanke sekä hyvinvointia koskevan alueellisen tiedontuotannon tukeminen niin alueella kuin valtakunnallisesti (osaamiskeskukset, ammattikorkeakoulut, yliopistojen Sosnet-verkosto).

Tarjolla on monia uusia asioita, joista on lupa innostua!

Sosiaalialan tietoteknologiahanke loppusuoralla

ISO on osallistunut Sosiaalialan tietoteknologiahankkeen toteutukseen vuodesta 2005 lukien. Tänä vuonna hankkeen tuotokset viimeistellään ja toimitetaan ylläpitoa ja jatkokehittämistä varten Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL). THL:lle on perustettu sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan operatiivisen toiminnan yksikkö (Oper), joka vastaa jatkotoimenpiteistä.

ISOssa on nyt tavoitteena saattaa loppuun sellainen määrittelytyö, jolla pyritään helpottamaan asiakastietojen saatavuutta siellä, missä työntekijä kohtaa sosiaalihuollon asiakkaan. Työtä on ohjannut visio joustavasta tiedonsaannista, vertailukelpoisesta toimintatiedosta sekä nykyaikaisista asiakasasiakirjojen hallinnan ja arkistoinnin käytännöistä. Koko hankkeen tavoitteena on ollut kehittää tietoteknologian hyödyntämistä sosiaalihuollossa lähtien liikkeelle sosiaalihuollon kehittämistarpeista.

Hankkeessa on kartoitettu kehittämistarpeita ja hahmoteltu tulevaisuuden toimintakäytäntöjä sekä kansallisesti tarvittavia tietojärjestelmäratkaisuja. Kehittämistyön keskiössä on asiakastyössä syntyvä tietopääoma. Asiakastiedot ja niiden käsittely ovat merkittäviä asiakkaan oikeusturvan ja työn näkyväksi tekemisen kannalta.

Asiakastietojen sisällön sekä asiakasasiakirjojen rakenteen ja esitystavan määrittely ovat hanketyön ydintä. Avainsana on yhtenäistäminen: yhtenäistämällä tietosisältöjä, tietorakenteita ja kirjaamiskäytäntöjä pyritään korjaamaan tiedonsaantiin ja tiedon ymmärrettävyyteen liittyviä ongelmia.

Tänä vuonna hankkeen kehittämistyötä tehdään kuudessa sisällöllisessä teemassa: 1) arkkitehtuuriohjaus, 2) toiminnalliset määrittelyt, 3) tietomäärittelyt, 4) asiakirja- ja sanomamäärittelyt, 5) tietojärjestelmämäärittelyt sekä 6) käytöhallintamäärittelyt. Teemoihin liittyviä työpaketteja on yhteensä 18. ISO:n rooli työpakettien ohjauksessa ja työn kokonaiskoordinoinnissa on keskeinen.

Hankkeen toimeenpanosta tietojohdamisen kehittämiseen

Tikesos-hanketyö muodostaa perustan asiakastiedon tehokkaalle hyödyntämiselle, toimiville kirjaamiskäytännöille sekä sosiaalipalvelussa kertyvien tietojen yhteismitallisuudelle koko valtakunnassa. Nyt kehittämiskatseet kohdistuvat jo hankkeen jälkeiseen aikaan. Tuotokset ovat merkittäviä alan tiedonhallinnan tulevaisuudelle. Niiden täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää vielä paljon työtä kansallisella tasolla ja kunnissa.

Tuore laki julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta vaikuttaa myös sosiaalihuoltoon. Eduskunnassa maaliskuussa hyväksytyn lain keskiössä on kokonaisarkkitehtuurimenetelmä, eli menetelmä, jolla kuvataan, miten organisaatioiden toimintaprosessit, tiedot ja järjestelmät toimivat kokonaisuutena. Laki velvoittaa julkisen hallinnon organisaatioita kuvaamaan oman kokonaisarkkitehtuurinsa.

Hanketuotokset nivoutuvat koko julkisessa hallinnossa tehtävään kehittämistyöhön, kun sosiaalihuollon tiedonhallinnan tavoitetila ja toimeenpano kuvataan tänä vuonna kokonaisarkkitehtuuri-menetelmällä. Tämä selkeyttää myös toimeenpanoa: esimerkiksi kunnat ja tietojärjestelmätoimittajat voivat helposti hyödyntää hankkeen tuotoksia omassa kokonaisarkkitehtuurityössään, joka toimii tietojärjestelmien uudistamisen pohjana. Aiheesta järjestetään mm. *Kokonaisarkkitehtuuri sosiaalialalla* – työpaja (huhtikuu, Helsinki ks. www.tikesos.fi) ja keskustelu jatkuu.

ISOssa on tarkoitus laajentaa näköaloja vielä tietojohdamisen suuntaan. Tiedonhallinnan kehittäminen luo pohjaa sosiaalialan johtamisen kehittämiseksi kohti tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja asiakastiedon monipuolista hyödyntämistä palvelujen suunnittelussa, organisoimisessa ja kehittämisessä. Aihetta avataan jo kevätkaudella osaamiskeskuksen *Johda kehitystä – kehittä johtamista* – seminaarissa (huhtikuu, Kuopio, ks. www.isonetti.net). Aiheeseen palataan marraskuussa ISO-päivillä (Mikkeli), joiden ohjelma löytyy lähempänä ISOnetistä.

Vaikuttavuutta verkostoihin

Pohjois-Savossa ISON verkostot näyttäytyvät ketjuna, jossa linkittyvät asiakkaiden taso, asiakastyö ja sen koordinointi sekä johtamisverkostot. Tulevan vuoden aikana verkostojen sisäisen ja ulkoisen viestinnän vahvistamisella lisätään niiden vaikuttavuutta sosiaalialan kehittämisessä.

Järjestöt ovat toimiva linkki kansalaisten elämään. Järjestöjen kehittämistyötä seurataan ja välitetään aktiivisesti alueen sosiaalialan toimijoille. Mielenkiintoinen kumppani on juuri käynnistyvä Salli -osallisuushanke, jonka toiminta tulee ulottumaan Pohjois-Savoon.

Asiakastyötä tekevät sekä sitä koordinoivat tahot, kuin myös koulutus- ja tutkimustahot, ovat verkostoituneet keskenään ISON tuella. Alkuvuodesta ISON työryhmien tavoitteet ja toiminta arvioidaan sekä sovitaan tarkemmin myös yhteisistä jatkoteemoista. Pohjois-Savossa toimii neljä asiantuntijaryhmää, jotka työستävät aikuissosiaalityön, erityispäivähoidon, vanhustyön sekä itäsuomalaisen lastensuojeluverkoston teemoja. Lisäksi selvitetään nuorisososiaalityön toimijoiden verkostoitumistarvetta.

Pohjois-Savon maakuntajaostossa pohjustetaan sosiaalijohdon verkostoitumista sekä tutkimuksen ja koulutuksen linkitystä siihen. ISO on mukana kehittämis- ja tutkimushankkeissa, jotka välittävät tärkeää tietoa asiakkaiden tilanteesta, työntekijöiden osaamistarpeista sekä hyvistä käytännöistä palveluketjuissa.

Kainuussa ISO-työ painottuu alan toimijoiden sekä Itä-Suomen yliopiston välisen yhteistyön lisäämiseen. Kainuulaisen sosiaalityön vetovoimaisuuden vahvistaminen alan opiskelijoiden keskuudessa on jatkossa tärkeää, samaten aikuissosiaalityön sisältöjen kehittäminen.

Kainuussa etsitään toimivia tapoja tehdä osaamiskeskustystä. Yksi mahdollisuus on sosiaalifoorumi-tapahtuman järjestäminen. Toimijoiden verkostoitumisen tarpeet kohdentuvat sosiaalialan, terveydenhuollon, koulumaailman, kulttuurin ja järjestöjen yhteistyön lisäämiseen ja rajapintojen näkyväksi tekemiseen.

Laajenevaa yhteisvastuuta

Etelä-Savossakin ISON maakuntajaoston työ on loppusuoralla ja haasteisiin tarttuu sosiaalialan johtamisen kehittämisverkosto. Kaste-ohjelmalla on strategista painoarvoa myös jatkossa: ISON maakunnallinen Kaste-työryhmä ja teemaryhmät järjestävät seminaareja ja keskustelufoorumeita sekä tuottavat tietoa kehittämistyöhön.

ISON vammaisfoorumin rakenne mallinnetaan valtakunnallisesti hyväksi käytännöksi Vammais- Kaste-hankkeen pilottina. Päihdetyön asiantuntijaverkostot tukevat kuntien päihdetyötä ja Arjen mieli –Kaste-hankkeen käynnistymistä.

Varhaiskasvatustyöryhmä rakentaa kasvatuskumppanuuden alueellista monialaista toimintamallia. Lastensuojelussa ehkäisevän työn vaikuttavuus ja lastensuojelun edunvalvonta ovat keskeisiä. Sijaishuollon kehittämistyöryhmä jatkaa sijaishuollon neuvottelukuntana ja tukee maakunnallisen sijaishuoltoyksikön rakentumista. Lastensuojelujärjestöjen Etelä-Savo -verkosto vakiintuu ja Estery-yhteistyö laajenee.

Aikuissosiaalityön työkokoukset käsittelevät nuorisososiaalityön kysymyksiä. Koulutus- ja tutkimusyhteistyössä keskeisiä ovat yliopistollisten opetussosiaalikeskusten luominen, Green Care -palvelukehittäminen sekä kumppanuuspöytä toimintamallin asiantuntijatuki. Vanhusfoorumi keskustelee ikääntyneiden elämänympäristöjen kehittämisestä. Vanhus-Kaste ja maakuntaliitot luovat ikäihmisten asumisen kehittämisverkostoja, joissa ISOKin on mukana.

Toteutamme maaliskuussa Turvallinen perhe -seminaarin Ensi- ja turvakotiliiton Viola ry:n kanssa. Edistämme lähi- ja perhesuhdeväkivallan ohjelmatyötä alueella. Toimimme Lastensuojelun keskusliiton kumppanina valtakunnallisilla Lastensuojelupäivillä (kesäkuu, Mikkeli) ja järjestämme Etelä-Savon sosiaali- ja terveysturvan kanssa valtakunnallista Sosiaalisenioreiden tapaamista (syyskuu, Mikkeli).

ISO avaa kanavia sosiaalialan tiedon, taidon ja kehittämistahdon vaihdolle joustavasti yli rajojen. Lämpimästi tervetuloa ISON 10-vuotisjuhlaseminaariin Mikkeliin 8-9.11.2011!

Osallisuutta ja vuoropuhelua

ISO-toimintaan osallistuvat sosiaalialan käytännön asiantuntijat sekä tutkimuksen ja koulutuksen edustajat. Pohjois-Karjalassa asiantuntijaverkostojen työtä tarkastellaan yhteiskunnallisen muutoksen ja sosiaalialan tulevaisuuden osaamistarpeiden kannalta. Verkostot terästävät toimintaansa vahvistaen alan osaamista ja arvostusta.

Kohtaamiset, kuten työkokoukset, foorumit ja opintokäynnit, ovat osallistujille tärkeitä vertaistuen ja tiedonvaihdon paikkoja. Tarkoitus on edelleen monipuolistaa viestintää ja vaikuttamistyötä. Yhteiskunnan, yhteisön ja yksilön kannalta tärkeiden arjen kysymysten nostaminen yhteiseen keskusteluun kuuluu olennaisena osana osaamiskeskuksen rooliin.

Vanhustyön johtajien ja vastaavien työntekijöiden sekä vammaisalan työntekijöiden verkostot toimivat Kaste-hankkeiden tukiryhminä. Ryhmät tarjoavat kehittämistyön arviointia ja kannustusta, alueellista toteuttamistukea sekä selkeyttävää vuoropuhelua. Vanhus- ja päihdetyössä hyvänä kumppanina toimii jatkossakin Itä-Suomen aluehallintovirasto.

Järjestelmällistä yhteistyötä Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun, koulutuskuntayhtymän, Humanistisen ammattikorkeakoulun ja Itä-Suomen yliopiston kanssa lisätään. Oppilaitosten edustajat toimivat ISO:n asiantuntijaryhmissä. Opiskelijoiden työelämälähtöisistä harjoitteluista ja opinnäytetöistä luodaan systemaattisia jatkumoa. Ajankohtaisia maakunnallisia keskustelun teemoja ovat ikäosaaminen, alueellinen tiedontuotanto sekä sosiaali- ja terveysalan Venäjä-osaaminen. Itä-Suomen yliopiston sosiaalityön koulutuksen työelämälähtöisyyden vahvistamiseen liittyvän hankkeen työtä tuetaan.

ISO osallistuu asiantuntijana Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistyksen Salli-osallisuushankkeeseen, maakuntaliiton hyvinvointityöryhmään sekä Kaste-työryhmän koordinointiin. Lisäksi ISO on mukana keskeisten kehittämishankkeiden ohjausryhmissä. Valtakunnallisesti ISO osallistuu Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän (YTR) hyvinvointipalvelujen teemaryhmään.

ISO-yhdistys toiminnan tukena

ISON ylläpitäjänä ja taustayhteisönä toimii ISO-yhdistys eli Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry. Yhdistyksen kotipaikka on Kuopio.

Tavoitteena ei ole taloudellinen voitto, vaan yhteistyön vahvistaminen

- 1) sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen kehittämiseksi sekä
- 2) sosiaalialan erityis- ja asiantuntijapalveluiden turvaamiseksi.

Yhdistys kokoaa jo monia toimijoita laajalla alueella. Tämän vuoden alussa jäsenmäärä on 84. Uudet jäsenet ovat tervetulleita mukaan! Kutsu kuuluu oikeuskelpoisille yhteisöille, jotka hyväksyvät yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Jäsenyydestä päättää hakemusten pohjalta hallitus.

Osaamiskeskuksen toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen lisäksi jäsenetuina toimitetaan painettu ISOviesti sekä tuloste/painos asiantuntijatyön verkkojulkaisuista. Jäsenille tarjotaan myös muita edullisempaan hintaan osallistuminen ISO-päiville, jotka järjestetään tänä vuonna marraskuussa Mikkelissä.

Kuntien/kuntayhtymien jäsenmaksu on porrastettu asukasmäärän mukaisesti. Yhdistyksille ja muille yhteisöille on määritelty kiinteä maksu. Jäsenyys vahvistetaan maksun suorittamisen jälkeen. Yhdistys voi myös hakea avustuksia ja apurahoja sekä vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja toimintansa rahoittamiseksi.

Tervetuloa mukaan!

Lisätietoja yhdistykseen liittymisestä, jäsenistä ja toimivasta hallituksesta:

www.isonetti.net/ISO_yhdistys

Yhteystiedot

ISO/Itä-Suomen toimipiste

Tulliportinkatu 34 A 2. krs

70100 KUOPIO

ISO/Tikesos-hanke

Tulliportinkatu 34 A 2. krs

70100 KUOPIO

ISO/Pohjois-Savon toimipiste

Tulliportinkatu 34 A 2. krs

70100 KUOPIO

ISO/Kainuun toimipiste

Kauppakatu 26 B 2. krs

87100 KAJAANI

ISO/Pohjois-Karjalan toimipiste

Torikatu 30 B 22

80100 JOENSUU

ISO/Etelä-Savon toimipiste

MAMK Kasarmin kampus

Mikpoli, Patteristonkatu 2

50100 MIKKELI

ISO-henkilöstön yhteystiedot:

<http://www.isonetti.net/yhteystiedot.html>

